

Valitaziun & promoziun da scola 2015–2019

Schulinspektorat
Inspecturat da scola
Ispettorato scolastico

Modul B

Valitaziun e promoziun da scola
Proceder en las scolas publicas

www.av.sr.ch

Tavla da cuntegn

Introducziun	3
Funcziuns da basa da l'evaluaziun externa	3
Garantir e promover la qualitad en in ciclus da quatter onns	5
Qualitad da scola en survista	5
Svilup da la scola focussada sin l'instrucziun	8
Model da purschida e niz tenor Helmke	9
Enconuschientschas impurtantas da la perscrutaziun da l'instrucziun actuala	10
Accent: Cultura/clima da scola ed instruir/emprender	11
Accent: Analisa da l'organisaziun tenor Reis	17
Accent: Procedura da prolungaziun da las ulteriuras structuradas dal di	18
Accent: Examinaziun da las premissas per conceder contribuziuns per las direcziuns da scola	20
Svilups actuals en Svizra	21
Garanzia e svilup da la qualitad da l'inspecturat da scola	22
Ulteriurs documents e links impurtants	23

Modul A

Descripziun da las cumpetenzas e da las incumbensas da las scolas e da l'inspecturat da scola sco era l'explicaziun dal context teoretic or da la discussiun dal fatg actuala davart la garanzia ed il svilup da la qualitad

Modul B

Preschentaziun dal proceder da «valitaziun e promoziun 2015-19» sco era l'explicaziun dal context teoretic or da la discussiun dal fatg actuala davart il svilup da scola e da l'instrucziun

Modul C

Preschentaziun dal proceder da l'evaluaziun externa en las instituziuns da scolaziun speziala 2015-19 sco era l'explicaziun dal context teoretic or da la discussiun dal fatg actuala

Introducziun

La basa per la lavur da l'inspecturat da scola dal Grischun furma la lescha da scola cun las incumbensas principalas controlla da qualitad resp. garanzia da qualitad, surveglianza e cussegliaziun. En quest modul vegn descrit co che la controlla da qualitad resp. la garanzia da qualitad vegnan realisadas cun agid d'evaluaziuns periodicas da la scola populara. Las evaluaziuns periodicas èn determinadas en l'ordinaziun da scola art. 72.

En quest modul vegn preschentà il proceder d'evaluaziun extern che vegn exequì en tut las scolas publicas dal chantun Grischun sut il num «valitaziun e promoziun da scola». Per las scolas privatas sa restrenscha l'incarica da l'inspecturat mo en ils secturs surveglianza e cussegliaziun.

La «VPS - Valitaziun e promoziun da scola» s'orientescha als trais ciclus d'evaluaziun da 2004-2014 ed ademplescha ils standards svizzers per evaluaziuns externas (standards da Seval).

En las scolas publicas agescha l'inspecturat da scola sco surveglianza da scola basada sin l'evaluaziun. Sin fundament da l'incarica legala cuntegna la lavur da l'inspecturat en las scolas spezialas sulettamain l'evaluaziun externa.

Il proceder correspondent vegn descrit en il modul C.

Funcziuns da basa da l'evaluaziun externa

L'evaluaziun externa fa part dal concept cumplexiv per segirar e sviluppar la qualitad da las scolas publicas dal chantun Grischun. Cun agid dal sguard extern professional cumplettescha ella il management da qualitad intern che vegn segirà da las autoritads da las scolas localas. Tenor Norbert Landwehr (2015) fa l'evaluaziun externa effect en quatter dimensiuns:

Orientaziun al svilup

Sut l'aspect da l'orientaziun al svilup vala l'evaluaziun externa sco in instrument per sviluppar la qualitad. Cun agid da consultaziuns, observaziuns ed analisas survegn la scola indicaziuns da svilup ed in feedback areguard las fermezzas e deblezzas. Ultra da quei survegn ella indicaziuns davart il grad da la realisaziun e da la divergenza da pretensiuns da qualitad d'istanzas internas u externas. Cun in'evaluaziun professiunala da las expertas e dals experts externs vegn la scola a savair nua ch'in svilup è necessari. L'evaluaziun externa daventa uschia in instrument da cussegliaziun per in

svilup strategic ed operativ e pussibilescha in svilup intenziunà da la scola.

Rendaquint

Sut l'aspect dal rendaquint è l'evaluaziun externa in instrument da surveglianza e controlla resp. in instrument per la controlla da qualitad. Las autoritads da scola duain intervegnir, sche las normas ed ils standards da qualitad prescrits vegnan accumulids u sch'i dat eventualmain deficits che ston vegnir curregids cun mesiras efficacias. Il basegn da questa funcziun da controlla sa resulta da la responsabladad speziala ch'il chantun ha en il sector da la scola populara. Il chantun sto garantir l'egualitad da las purschidas da furmaziun tranter las differentas scolas e garantir che las personas d'instrucziun e las vischnancas da scola surpiglian lur responsabladad per ina buna qualitad da scola. L'evaluaziun externa furnescha ina basa da datas credibla per mussar la qualitad da scola. Plinavant renda ella quint als incumbensaders politics sco era a la publicitad che han interess ed ina pretaisa giustifitgada dals resultats da l'evaluaziun.

Generar savida

Sut l'aspect da generar savida porscha l'evaluaziun externa a la scola savida da qualid basada sin datas. Ella dat infurmaziuns areguard fermezzas e deblezzas dals secturs focussads. Cun nizzegiar questa savida pon las scolas vesair l'agen profil pli cler, chapir il stan actual e tematisar tscherts problems a moda fundada. Qua tras pon ins segirar strategias da svilup futuras.

Realisaziun da las normas

Sut l'aspect da la realisaziun da las normas vala l'evaluaziun externa sco in instrument per far valair normas e spetgas actualas. Las spetgas vegnan communitgadas a moda transparenta cun ils secturs e las pretensiuns da qualid.

Latiers vegn pretendì la realisaziun dals indizis da qualid focussads. Cun las differentas basas legalas ed ils secturs da qualid vegn communitgà tge che ils «incumbensaders» resp. las instanzas che pretendan normas spetgan da la scola.

Survista da las funcziuns da basa da l'evaluaziun externa:

Orientaziun al svilup

Instrument da cussegliaziun strategica ed operativa

Rendaquint

Instrument da surveglianza e controlla resp. controlla da qualid

Acquist da savida

Instrument per tschiffar il stadi actual e per concretisar l'agen profil

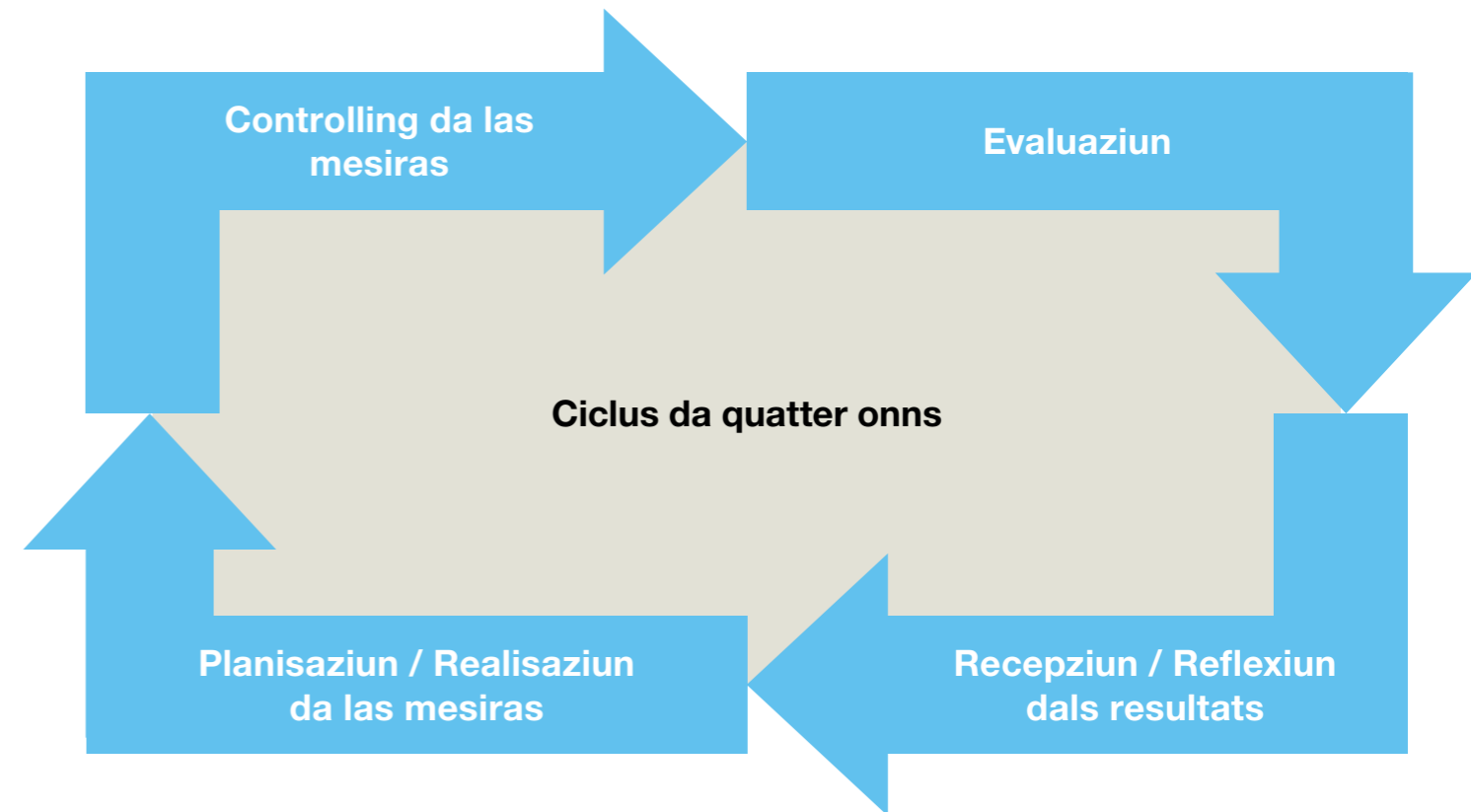
Realisaziun da las normas

Instrument per pretender normas e spetgas valaivlas

Garantir e promover la qualid en in ciclus da quatter onns

Cun in proceder unifitgà simpel, comunicativ e chantunal vegnan giuditgads en tut las scolas publicas ils medems indizis da qualid. L'inspecturat gida uschia las scolas a sa sviluppar a moda intenziunada e segirescha cun la «valitaziun e promoziun da scola» l'equalid da las schanzas en la furnaziun da la scola populara. L'evaluaziun da scola dal chantun Grischun sa basa per gronda part sin in proceder comunicativ. Ils participants s'inscuntran persunalmain e

quai dat la pussaivladad dad in stgomi professional e direct. I vala il princip: Qualid tras valitaziun e promoziun. La grafica sutvart mussa il proceder d'evaluaziun e da svilup en il rom da la «valitaziun e promoziun da scola». Il «VPS» vegn realisà da l'inspecturat en collavuraziun cun las responsablas ed ils responsabels per la lavur da qualid en scola en in ciclus da quatter onns.

Qualid da scola en survista

Tgi che vul segirar e promover la qualid da scola, sto l'emprim savair tge che characterisescha ina buna scola. En la suandanta tabella vegnan preschentads ils sis secturs da qualid cun ils indizis da qualid correspondent. L'accent

d'evaluaziun da la «valitaziun e promoziun da scola 2015-19» vegn mess sin ils secturs ed ils indizis da qualid marcads.

Tge characterisescha ina buna scola?

1 Incumbensa da furmaziun d'educaziun	2 Cultura/Clima da scola	3 Instruir/Emprander	4 Direcziun da scola	5 Cundiziuns da basa	6 Management da qualitad intern
<p>Profil da competenzas equilibrà La scola intermediessa a las scolaras ed als scolars a moda equilibrada competenzas da la materia, competenzas personalas sco era competenzas socialas.</p>	<p>Bainesser Tut las persunas participadas a la scola sa sentan bain en l'ambient da scola. Ellas gidan a purtar las valurs e la cultura da lur scola.</p>	<p>Direcziun da la classa La direcziun da la classa maina il cumportament da la classa cun agid da l'accordanza optimala da tenutas, accziuns e mesiras.</p>	<p>Orientaziun a finamiras La scola ha in cler maletg da sias finamiras e da sias valurs. Ellas vegnan purtadas e realisadas da las persunas participadas e vegnan mesiradas cun meds adattads.</p>	<p>Organisaziun da la scola L'organisaziun da la scola è cuntentaivla per tut las persunas participadas. Las structuradas directivas èn commensuradas.</p>	<p>Concept da qualitad Ils elements interns da qualitad (cuntegns, finamiras, responsabladads, obligaziuns) èn descritti en in concept da qualitad.</p>
<p>Cumpetenza professiunala/da la materia Las scolaras ed ils scolars acquistan a moda commensurada competenzas ed abilitads professiunalas e competenzas da la materia.</p>	<p>Gistadad/Correctezza Las persunas participadas a la scola vegnan tractadas a moda gista e faira.</p>	<p>Clima d'instrucziun L'instrucziun ha lieu en in clima d'emprander stimulant ed en buna relaziun vicendaivla.</p>	<p>Regulaziun d'incumbensas e competenzas Incumbensas e competenzas da tut las persunas participadas èn regladas clermain. Las incumbensas vegnan exequidas a moda effizienta e la pratica vegn evaluada regularmain.</p>	<p>Basa concepziunala Las directivas da basa e la basa concepziunala èn adequatas. Ellas servan a las persunas da scola participadas sco med d'orientaziun.</p>	<p>Feedback individual Las persunas d'instrucziun reflecteschan ed optimeschan lur agir e cumportament professiunal cun in giudicat personal, in barat collegial e cun dumandar feedback.</p>
<p>Cumpetenza sociala Las scolaras ed il scolars acquistan abilitads socialas ed emozionalas, che faciliteschan la convivenza en la communitad ed en la societad.</p>	<p>Stima/Confidenza Las persunas participadas a la scola sa scuntran cun stima e confidenza.</p>	<p>Motivaziun L'instrucziun è concepida per svegliar interess e mirveglias, uschia che las scolaras ed ils scolars emperndan pli e pli da motivar sasezs.</p>	<p>Process da decisiun Ils process da decisiun èn transparents ed integreschan a moda commensurada las persunas participadas. Els garanteschon bunas decisiuns objectivas ed ina gronda acceptanza.</p>	<p>Infrastructura L'infrastructura ed ils meds d'instrucziun pussibiliteschan in'instrucziun confurma al temp e da buna qualitad.</p>	<p>Svilup da qualitad Las persunas d'instrucziun discuteschan communablamain tematicas actualas davart il svilup e la qualitad da la scola e da l' instrucziun. Latiers reflecteschan ellas lur chapientscha ed agir pedagogic e sviluppan vinavant lur instrucziun cun la preparar communablamain.</p>
<p>Cumpetenza personala Las scolaras ed ils scolars emperndan dad avair confidenza en lur abilitads personalas, rinforzan lur confidenza en sasezs ed emperndan dad ir enturn cun sentiments. Els sorprendan responsabladad ed emperndan da lavurar sur sasezs.</p>	<p>Sustegn vicendaivel Las persunas participadas a la scola sustegnan ina l'otra.</p>	<p>Structuras/Evidenza L'instrucziun è structurada bain ed orientada a finamiras. Ils cuntegns e las incumbensas èn correctas, clerhas e chapiblas.</p>	<p>Communicaziun/Infurmaziun La scola sustegna ina communicaziun averta e segnada da stima e procura per clerhas vias da communicaziun.</p>	<p>Resursas Ils meds e las resursas ch'èn avant maun pussibiliteschan in'instrucziun ed in manaschi da scola senza difficultads.</p>	<p>Svilup dals/da las collavuratur/as Il svilup da las collavuraturas e dals collavuratur ha ina gronda impurtanza. El vegn realisà sistematicamain en il ciclus da valitaziun, da la cunvegna da finamiras e da sia examinaziun.</p>
<p>Integraziun en la cuminanza da scola La scola integrescha en la cuminanza da scola scolaras e scolars cun characters divers e da differenta derivanza.</p>	<p>Orientaziun a fermezzas La scola tgira las fermezzas ed eliminescha las flaiwezzas.</p>	<p>Finamiras/Cuntegns Las finamiras ed ils cuntegns èn impurtants e correspundan a las pretensiuns dal plan d'instrucziun.</p>	<p>Collavuraziun La collavuraziun interna è reglada a moda lianta e vegn evaluada regularmain areguard sia efficitad. Ella sustegna las persunas d'instrucziun en lur instrucziun e gida a promover scolaras e scolars.</p>	<p>Ambient da scola La scola resguarda l'ambient da scola tar la planisaziun e la realisaziun da las activitads da la scola e da l'instrucziun.</p>	<p>Furmaziun supplementara La scola eruescha regularmain il basegn da perfecziunament da las singulas persunas d'instrucziun e dal team da scola e procura per ina realisaziun durabla da las enconuschentschas acquistadas durant la furmaziun individuala e dal team.</p>
<p>Preparaziun per la professiun e per la vita La scola prepara bain ils scolars e las scolaras per las scolas cuntinuantas, respectivamain per la professiun e per las sfidas dal futur.</p>	<p>Cuminanza da scola La scola sco cuminanza vegn tgirada e promovida sapientivamain ed intenziunadamain sin tut ils nivels.</p>	<p>Orientaziun a las competenzas Promover las competenzas stat en il center da l'instrucziun.</p>	<p>Direcziun dal personal Il cussegl da scola/la direcziun da scola organisescha a moda professiunala la direcziun dals collavuratur . El/ella ha ina bun'invista en la qualitad da lavur dals singuls collavuratur.</p>	<p>Cumposiziun dal team da scola La cumposiziun ed il nivel da professiunalisaziun dal team da scola pussibiliteschan ina buna qualitad da scola.</p>	<p>Evaluaziun interna Cun l'evaluaziun interna examinescha e giuditgescha la scola periodicamain las finamiras legalas sco era la qualitad e l'efficitad da sia lavur.</p>
	<p>Cuntentezza cun la lavur e la professiun Las persunas d'instrucziun e la direcziun da scola èn cuntentas cun lur professiun e cun las cundiziuns da lavur en lur scola.</p>	<p>Orientaziun a las scolaras/als scolars L'instrucziun sa drizza als interess, a la presavida ed a las spetgas da las scolaras e dals scolars. Ella pussibilitescha da sorprender responsabladad entras participaziun commensurada.</p>	<p>Svilup da la scola e da l'instrucziun La scola procura per il svilup cuntinuant da la scola e da l'instrucziun.</p>	<p>Structuras dal di Tenor basegn porscha la scola ulteriuras structuradas dal di sco purschida complementara a la scola. Quellas correspundan a las disposiziuns legalas.</p>	
	<p>Organisaziun dal spazi da scola Il conturn da la scola, la chasa da scola e las stanzas da scola èn lieus invitants ed adattads als basegns dals scolars. En cas da basegn èn las localitads endrizzadas per persunas cun impediments.</p>	<p>Activaziun cognitiva L'instrucziun promova in emprander activ ed autonom. Cun in feedback che promova l'emprander accentuescha l'instrucziun il progress e l'acquist da strategias d'emprander.</p>	<p>Sistem da sustegn La scola dispoza da purschidas extendidas che promovon las scolaras ed ils scolars e che sustegnan tut las persunas participadas en scola.</p>		
	<p>Cultura da comunicaziun La comunicaziun è sin tut ils nivels averta, constructiva e segnada da stima.</p>	<p>Metodas/Furmas socialas Las persunas d'instrucziun varieschan a moda commensurada metodas, medias e furmas socialas per svegliar mirveglias, tensiun ed interess e per uschia satisfar ils differents tips d'emprander.</p>	<p>Niz da las resursas Las resursas personalas, temporales e finanzialas existentas pussibiliteschan ina promozion effizienta ed effizacia da tut las scolaras e tut ils scolars ed èn in sustegn per las persunas d'instrucziun.</p>		
		<p>Exercitar, consolidar, valitar La durabilitad da l'emprander vegn promovida cun consolidar intenziunadamain, approffundar, examinar e valitar a moda cumplessiva.</p>	<p>Management da conflicts La scola dispoza d'in sistem da management da conflicts orientà a schliaziuns che vegn en funcziun baud ed involva tut ils pertutgads.</p>		
		<p>Pratica cun eterogenitad L'instrucziun cuntegna purschidas d'emprander differenziadas, resguarda las diversas premissas ed ils divers basegns d'emprander e promova l'emprander in da l'auter ed in cun l'auter.</p>	<p>Lavur cun geniturs/Lavur publica La scola tgira regularmain la lavur publica e pussibilitescha ina collavuraziun e participaziun commensurada dals geniturs.</p>		

Svilup da la scola focussada sin l'instrucziun

Per meglierar la qualidat da scola e da l'instrucziun stat en il center il success d'emprender da las scolaras e dals scolars. Latiers tutga lur svilup da las cumpetenzas dal rom, da la metodica, cumpetenzas persunalas e socialas. Svilupp cumpetenzas-clav è ina premissa per manar ina vita individuala e professiunala cun success.

Al cumenzament da l'evaluaziun externa en ils chantuns germanofons - avant 15 onns - sa drizzava il focus per il pli sin l'organisaziun da la scola, perquai che bieras scolars eran fatschentadas cun introducir manadras e manaders. Ultra da quai avevan las scolars da cumpensar bier sin il sector da l'organisaziun da la scola. En il fratemp vegnan era focussads entaifer l'evaluaziun externa ils process da l'instrucziun. Crear a moda optimala quests process è in indizi da qualidat central per ina buna scola. Dapi l'onn 2003 ha l'inspecturat mintgamai tshernì per mintga ciclus differents accents

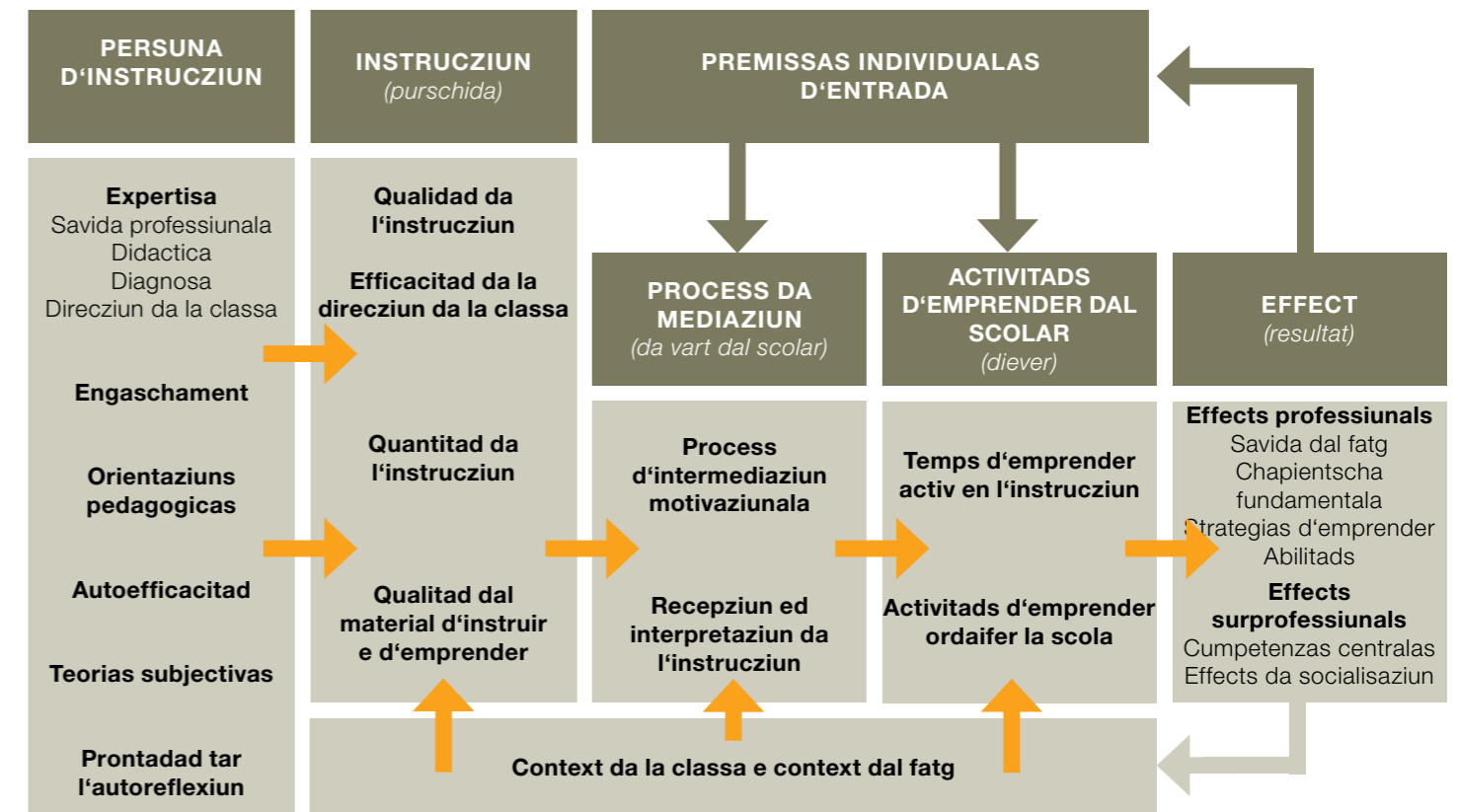
d'evaluaziun entaifer ils secturs da qualidat chantunals. En il turnus d'evaluaziun actual stat il svilup da scola areguard instruir/emprender en in center. Las mesiras da svilup elegidas da la scola duain sa drizzar oravant tut a l'instrucziun e purtar in niz immediat a las scolaras ed als scolars. La colliaziun tranter l'evaluaziun externa, il svilup da l'instrucziun intern sco era las cumpetenzas basadas sin tests da standard vegnan ad esser ils proxims onns in tema da svilup cuminaivel dal Center svizzer d'evaluaziun.

Model da purschida e niz tenor Helmke

Il model da purschida e niz tenor Helmke (2013) integrescha ils facturs da la qualidat da l'instrucziun en ina survista detagliada cun effects e cun criteris da finamiras. Quest model cumpiglia indizis da las personas d'instrucziun e da

l'instrucziun sezza. Ina considerabla cumpart al success d'emprender dependa co che las scolaras ed ils scolars nizegian la purschida.

Funtana: Helmke, A.: Unterrichtsqualität und Lehrerprofessionalität, Diagnose, Evaluation und Verbesserung des Unterrichts, 2014, S. 71.

Enconuschientschas impurtantas da la perscrutaziun da l'instrucziun actuala

Andreas Helmke (2014) punctuescha – cun resguardar il studi da Hattie - suandantas enconuschientschas impurtantas da la perscrutaziun d'instrucziun actuala.

Sa basar sin evidenza

Helmke è persuadi che l'instrucziun che sa basa sin datas è ina premissa centrala per sviluppar ina scola focussada sin l'instrucziun. Mo uschia pon tut ils participants manar ina discussiun intenziunada areguard la qualitat da l'instrucziun. "Il pli impurtant è che tut sa basa sin l'evidenza. Gist en la politica da furmazion han ins fatg e vegni fatg memia savens pretensiuns, inscènà refurmas, implementà programs senza s'occupar a moda minimala cun ils avantatgs che sa resultan or da quest agir. Jau pens ch'il studi da Hattie gida a sviluppar in patratgar pli empiric che fin qua. Latiers tutga era che mesiras e projects currentes vegnan evaluads accuratamain, empè da fidar ch'els vegnian bain ad avair insaco in tschert success. Perquai sa drizza il cudesch en spezial a las responsablas ed als responsabels da la direcziun e da las finanzas dal sector da furmaziun. Ultra da quai demussa el co che las investiziuns en la furmaziun – en spezial en la furmaziun supplementara da la magistraglia – mainan tar autas renditas, oravant tut tar il success d'emprender." (Helmke 2013) L'inspecturat da scola generescha a chaschun da las evaluaziuns externas datas qualitativas e quantitativas che dattan la pussaivladad als cussegls da scola, a las direcziuns da scola ed a las personas d'instrucziun da reflectar l'instrucziun sin ina basa da datas evidenta e fundada.

Impurtanza da la qualitat da l'instrucziun per il success d'emprender

Sa basond sin Hattie vesa Helmke en la qualitat da l'instrucziun il factur principal per il success d'emprender da las scolaras e dals scolars: „In segund resultat principal è tenor mes avis ch'il success d'emprender na dependa pauc dals aspects structurals, organisatorics, metodics u finanzials, mabain oravant tut da la qualitat da l'instrucziun e da la persuna d'instrucziun. Per exempel munta quai che tscherhas metodas e scenaris da l'instrucziun – sco l'emprender individual – na garantescha betg per se in success d'emprender. La noziun centrala è „da sez“ u „per se“. Furmas e metodas spezialas d'instruir e d'emprender – sco per exempel l'instrucziun individualisada – han in potenzial per promover l'emprender, na funcziunan dentant betg automaticamain. Lur potenzial po però pir sa sviluppar cura che tscherts princips da qualitat interdisciplinars vegnan adem-

plids...“ (Helmke 2013) Ils indizis da qualitat focussads durant la «valitaziun e promoziun da scola» èn factors principals per garantir ina buna qualitat d'instrucziun en las scolas grischunas.

Feedback e la vista da las scolaras e dals scolars

La vista da las scolaras e dals scolars pussibilitescha a las personas d'instrucziun d'intervignir e da reflectar l'effect da lur instrucziun. Tras interagir cun las scolaras ed ils scolars emprendan els da vesair l'instrucziun or da la vista da la persuna d'instrucziun: „Sco terz punct è resultà la gronda impurtanza da la validaziun da la qualitat da l'instrucziun or da la vista da las scolaras e dals scolars. Pauc indizis pon far uschè ina franca prognosa sco la validaziun dals indizis che promovon l'emprender or da la perspectiva dals scolars. Tenor mai èsi perquai evident da resguardar ils feedbacks da las scolaras e dals scolars pli ferm che fin qua. Sviluppar l'instrucziun senza resguardar l'optica da las scolaras e dals scolars è adina stà discutabel, tenor Hattie n'è quai pir da dretg betg confirm al temp.“ (Helmke 2013) Feedbacks sin divers nivels (pensum/product; process; autoregulaziun; sez) ed en omaduas direcziuns - da la persuna d'instrucziun tar las scolaras ed ils scolars e viceversa - èn tenor Hattie il factur il pli effectiv en l'instrucziun. L'inspecturat da scola dilucidescha feedbacks en lur differentas dimensiuns entaifer la «valitaziun e promoziun da scola». Ultra da quai vegn reflectada la pratica da feedbacks cun las personas d'instrucziun.

L'impurtanza da la persuna d'instrucziun

Persunas d'instrucziun èn las expertas per instruir ed emprender. Questa expertisa pretenda che la persuna d'instrucziun maina a moda clera il process d'instruir e d'emprender. Ella n'è pia betg ina partenaria d'emprender equivalenta per las scolaras e per ils scolars. Persunas d'instrucziun cun success èn diagnosticras constantas e mainan a moda activa il process d'emprender. Ellas èn reschissuras che san dentant exact cura ch'ellas n'han da dir nagut e surlaschar il champ a las scolaras ed als scolars. Helmke descriva quest fatg suandantamain: „Il quart resultat principal mussa che personas d'instrucziun spezialmain activas han scenaris cun grond success. Instrucziun reciproca, emprender tras instruir e blers auters settings e scenaris che promovon l'emprender na pretendan da la persuna d'instrucziun betg sulettamain d'instruir reglas ed ina fitg buna preparaziuns, mabain dapli: Mussar (avant), per exem-

pel cun studegiar dad aut, per ch'ils scolars emprendan dal model. Ed alertezza, suprema atenziun per pudair intervegnir cun precauziun sch'insatge funcziuna mal. Cun l'idea da tscherts pedagogs che la persuna d'instrucziun ha be d'accompagnar l'emprender dal scolar e d'avair speranza ch'ils scolars vegnian bain a scuvrir il dretg al dretg temp n'è quest concept betg cumpatibel. Pertge? Perquai che la regulaziun automatica da l'emprender na funcziuna betg a moda automatica e perquai ch'in emprender autonom sto

sez vegnir emprendì ed exercità. Gidar ils scolars da cuntanscher questa finamira è in pensum impurtant per mintga persuna d'instrucziun.“ (Helmke 2013) L'inspecturat da scola resguarda la gronda impurtanza da la persuna d'instrucziun en scola cun visitar las scolaras ed ils scolars durant 1-2 lecziun. Silsuenter vegn lur lavur validada e reflectada en in discurs da 45 minutas.

Accent: Cultura/clima da scola ed instruir/emprender

L'inspecturat da scola ha sviluppà cun «valitaziun e promoziun da scola» in proceder d'evaluaziun extern che resguarda las cundiziuns tipicas dal sistem da scola dal chantun Grischun (per exempel otg linguas da scola; scolas pitschnas senza direcziun etc.). A medem temp sa funda la basa sin concepts interchantunals sco era sin la stretga cooperaziun cun personas spezializadas renconuschidas sco per exempel Andreas Helmke (dapi 2006).

L'inspecturat da scola relevescha cun ils instruments d'evaluaziun usitads tant datas quantitativas sco era datas qualitativas. En in rapport vegnan ils resultats explitgads a moda adequata. Il rapport d'evaluaziun cun ses cuntegns essenzials, explicaziuns e datas tschernidas sa basa sin la triangulaziun da diversas datas sco era sin la triangulaziun

da personas. Il format da brochura tschernì per il turnus d'evaluaziun 2015-19 pussibilitescha als participants d'aguntar al rapport atgnas notizias e patratgs.

Indizis da qualitat

La basa per la validaziun furman ils indizis da qualitat publicgads en la brochura d'evaluaziun. A chaschun da la «validaziun e promoziun da scola 2015-19» evaluescha l'inspecturat l'entir sector da qualitat cultura/clima da scola sco era ils tschintg indizis da qualitat marcads cun cotschen dal sector instruir/emprender (guarda «qualitat da scola en survista»). Sequent vegn preschentà tgi che fa part cura da l'evaluaziun dal sector cultura/clima da scola e dal sector instruir/emprender.

	12 emnas avant Infurmaziun da la direcziun da scola	3-4 emnas avant Infurmaziun dal team da scola	Durant 1 emna VPS en chasa da scola	2-3 emnas suenter Rapport a la scola	4-8 emnas suenter Rapport als geniturs	8 emnas suenter Definir e planisar mesiras	Fin 2 onns suenter Controlling da las mesiras
Cussegli da scola							
Direcziun da scola							
Persunas d'instrucziun							
Scolaras e scolars							
Geniturs							

Procedura

r = responsabel p = participant				Proceder
Fasa I				Evaluaziun
Inspecturat districtual	Cussegl/direcziun da scola	Persunas d'instrucziun	Planisaziun dal temp	Il plan da visitas per l'onn da scola current è publitgà sin la pagina-web www.av.sr.ch (Inspecturat districtual / terminis). Las datas vegnan era communitgadas en la part districtuala da la circulara periodica INFO.
r	p		Emna 9-7	L'inspecturat districtual contactescha per telefon la scola e fixescha la data per l'emprim discurs.
r	p		Emna 6	A chaschun da l'emprim discurs vegnan communitgadas las cundiziuns da basa sco era las infurmaziuns per la planisaziun da las visitas en l'instrucziun. Ils fegls d'evaluaziun per la direcziun da scola, per ils manaders da scola sco era per las persunas d'instrucziun (mo clima da scola) vegnan surdads. La glista da controlla per la procedura da l'evaluaziun vegn cumpletada. Las autoritads da scola vegnan infurmadadas davart la consultaziun dals geniturs e survegnan ils resultats dal feedback.
r	r	p	Emna 5-4	L'inspecturat fa la planisaziun da las visitas tenor cunvegnientscha cun la direcziun da scola. Il team d'evaluaziun decida entaifer il rom determinà quantas persunas d'instrucziun che vegnan visitadas durant ina resp. duas lecziuns. La consultaziun da scolaras e scolars ha lieu en ina lecziun dubla durant las ultimas 10 – 20 minutas da la segunda lecziun, tar tut las ulteriuras visitas da scola en ina lecziun separada. Almain 80% da las scolastas e dals scolasts da classa vegnan visitads. Persunas d'instrucziun spezializadas e pedagogas curativas vegnan resguardadas correspundentmain, però vegnan tratgs en consideraziun las visitas da las evaluaziuns passadas ed il dumber da lecziuns instruidas. Il cussegl da scola, la direcziun da scola e las persunas d'instrucziun explainan l'artga d'evaluaziun.
r	p	p	Emna 3	En occasiun dad ina seduta da team vegn communitgà en detagl a las persunas d'instrucziun inclusivament terapeutas e terapeuts sco era almain ad in represchentant dal cussegl da scola la descripziun da l'evaluaziun cun l'andament exact, ils cuntegns dals secturs da qualitad sco era las finamiras, l'intenziun e las metodas d'evaluaziun. Las persunas d'instrucziun vegnan orientadas davart la consultaziun da geniturs. Las brevs correspudentas cun il code d'access per ils geniturs vegnan dadas a las persunas d'instrucziun per reparter a las scolaras ed als scolars. L'inspecturat rimna ils fegls d'evaluaziun emplenids.
r			Emna 2-1	L'inspecturat districtual analysescha ils fegls d'evaluaziun e fa remartgas che vegnan approfondadas en las rundas da discussiun cun il cussegl da scola e cun il mainascola resp. cun las persunas d'instrucziun.

Inspecturat districtual	Cussegl/direcziun da scola	Persunas d'instrucziun	Planisaziun dal temp	
r	p	p	Emna 0	Evaluaziun al lieu: Durant ils dis d'evaluaziun funcziuna la scola tenor l'urari regular. L'inspecturat districtual maina las evaluaziuns che cuntegnan visitas da l'instrucziun inclusiv consultaziuns da scolaras e scolars sco era da persunas d'instrucziun. Per finir vegn l'instrucziun validada en in discurs. Tar il feedback resp. tar dumondas elegidas davart il clima en scola vegn manà in'intervista tematica. Cun il cussegl da scola, la direcziun da scola ed ina part da las persunas d'instrucziun han lieu intervistas en gruppa. Cun la direcziun da scola resp. cun la persona da contact (en scolas senza ina direcziun) vegn fatg ina intervista tematica e da scleriment.
r			Emna 1-2	L'inspecturat districtual analysescha e triangulescha tut las datas. Quellas vegnan preparadas per il rapport a la scola. En il rapport vegn formulà il cuntegn essenzial che sa basa sin datas quantitativas e qualitativas. Per singuls indizis da qualitad vegn formulà pussaivladads da sa sviluppar.

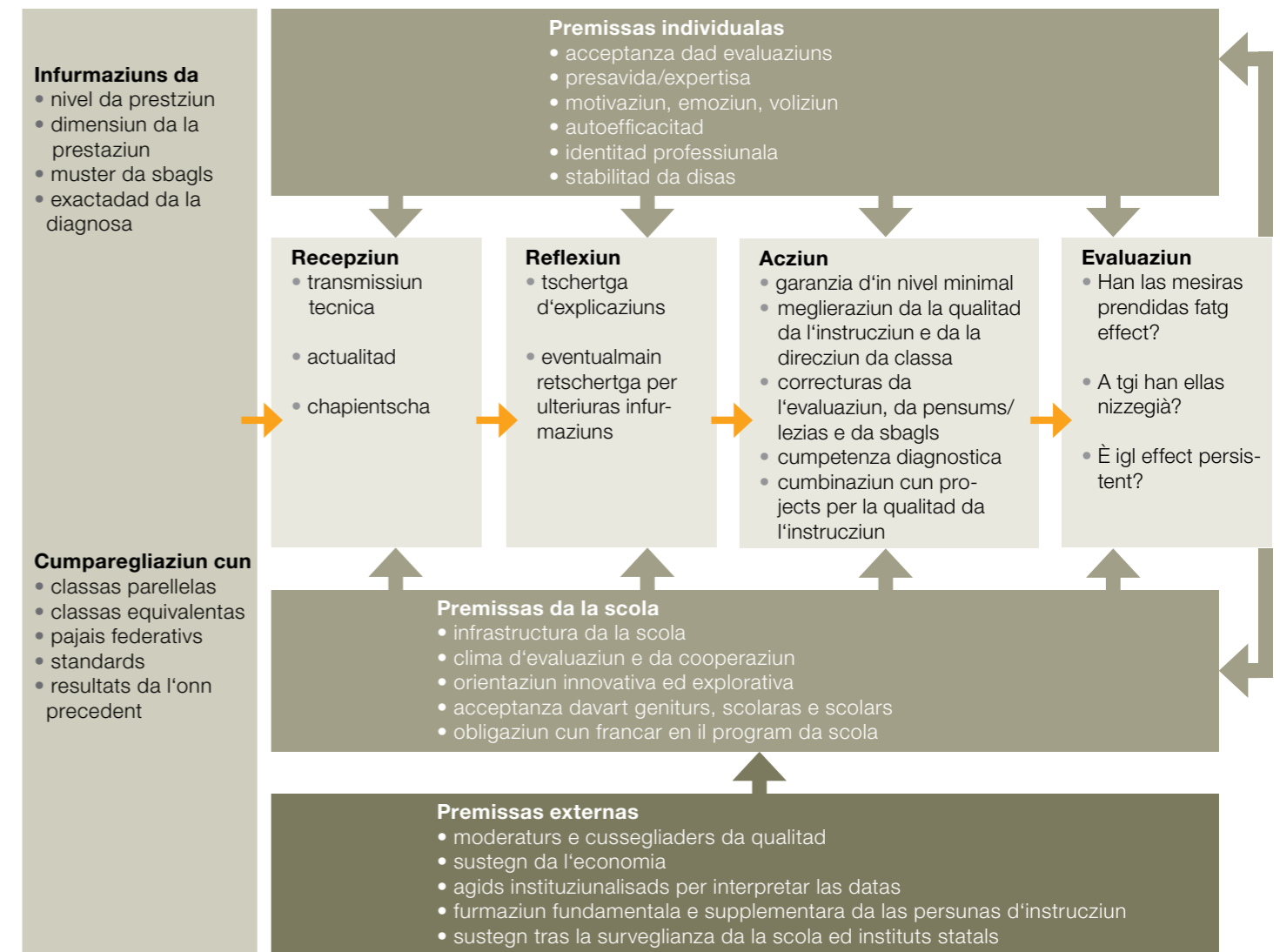
Fasa II				Recepciun e reflexiun dals resultats
r	p	p	Emna 3	Occurrenza da resun: L'inspecturat districtual organisescha l'occurrenza da resun moderada. L'occurrenza è obligatorica per tut las persunas d'instrucziun, las terapeutas ed ils terapeuts (era per quellas persunas che n'èn betg vegnidadas visitadas) e per in represchentant dal cussegl da scola. Ella ha lieu durant ina seduta da team e cuzza 90 minutas. A la fin da questa occurrenza explainan ils participants il formular da feedback. L'inspecturat districtual preschenta il rapport cun ils resultats da l'evaluaziun da datas ed ils cuntegns essenzials. Il rapport vegn surdà a tut las persunas d'instrucziun sco era a la direcziun (cussegl da scola e manadras e manaders da scola). En sequenzas moderadas vegn dà ina survista, per part vegnan cuntegns essenzials pledentads. La survista da las datas cun tut las datas evaluadas ed anonimadas vegn surdada al cussegl da scola. Mintga persona d'instrucziun visitada retschaiva da l'inspecturat ina cuverta cun ils resultats da las visitas da l'instrucziun cun l'artga da l'evaluaziun da l'instrucziun, ils resultats da la consultaziun da las scolaras e dals scolars ed – en cumparegliaziun – il profil d'instrucziun da l'entira scola.
r	p		Emna 4-5	Sesida directiva: Suenter che la direcziun da scola ha evaluà ils resultats da l'evaluaziun e da l'occurrenza da resun discussa l'inspecturat districtual en ina sesida directiva cun la direcziun la procedura futura e mesiras pussaivlas.
p	r	p	Emna 6	Sesida d'approfondaziun: Sin giavisch da la direcziun da scola organisescha l'inspecturat ina sesida d'approfondaziun. Era po l'inspecturat prender part ad ina sesida che vegn moderada d'in mainascola. Tar quella sesida vegnan cuntegns tschernids examinads a moda differenziada e profunda.

Inspecturat districtual	Cussegl/direcziun da scola	Persunas d'instrucziun	Planisaziun dal temp	
	r	p	Emna 6-10	La direcziun da scola elavurescha ensemen cun il cussegl da scola resp. cun las persunas d'instrucziun almain duas mesiras liantas che la scola vul realisar ils proxims dus onns. Il cussegl da scola approvescha las mesiras.
	r		Emna 4-12	Tranter l'occorrenza da resun ed il discurs final infurmescha la scola ils geniturs en ina furma adattada davart ils resultats da la consultaziun dals geniturs.

Fasa III				Planisaziun e realisaziun da las mesiras
r	p		Emna 11	Discurs final: En occasiun dal discurs final vegn l'evaluaziun reflectada cuminaivlamain. Il cussegl da scola surdat a l'inspecturat il plan da mesiras defini.
	r	p	2 onns	Il cussegl da scola resp. la direcziun da scola è responsabel per la realisaziun da las mesiras per in svilup da qualitat en lur scola entaifer dus onns.

Fasa IV				Controlling da las mesiras
r	p	p	2 onns	La realisaziun e l'efficacitad da las mesiras or da vista dals participants vegnan controlladas da l'inspecturat en il rom dal controlling chantunal standardisà. Suenter avair examinà las mesiras scriva l'inspecturat in rapport curt.

Per augmentar l'efficacitad da las evaluaziuns èn las mesiras pretendidas da Landwehr vegnidas concretisadas el proceder d'evaluaziun dal Grischun entras differentas metodos resp. instruments e vegnidas francadas en il proceder d'evaluaziun.

Modell da rama da Helme per il diever pedagogic da las lavurs da cumparegliaziun (tenor Landwehr 2015)

Da datas ad ovas

Il process d'evaluaziun intern influenzescha fermamain l'efficacitad da l'evaluaziun. Tut ils participants (direcziun e persunas d'instrucziun) duain chapir la diagnosa da problems e sa participar a moda activa a las mesiras da svilup. En spezial è la reflexiun da l'atgna instrucziun (che sa basa sin datas d'evaluaziun) ina premissa per il svilup da l'instrucziun. Pertge che midadas ed adattaziuns han per part lieu en il champ d'agir responsabel da mintga singula persona d'instrucziun.

„... agir en in context pedagogic cun ina structura savens ambivalenta e finamiras e meds divers, pretenda ina pratica individualisada e situativa cun auta cumpetenzia persunala.“ (Landwehr 2015)

Efficacitad dal svilup (tenor Landwehr)	Concretisà per il proceder en Grischun
Chapir la diagnosa da problems	Seduta da resun, sesida directiva, approfondaziun
Sviluppar mesiras participativas	Sesida directiva, approfondaziun
Las raschuns da problems instituziunals e persunals e las mesiras vegnan tratgas en consideraziun	Sesida directiva, approfondaziun ed evtl. s'occupar d'ina mancanza seria e la manischar
Sa concentrar sin mesiras da svilup, metter prioritads temporalas e structuralas	Formular da mesiras e discurs final
Fixar finamiras realisablas e controllablas	Glista da controlla e formular da mesiras, discurs final
Recepir a moda adequata la cumplicitad da las mesiras da svilup	Glista da controlla e formular da mesiras, discurs final
Planisar las activitads da svilup uschè concret sco pussaivel ed a moda lianta	Glista da controlla e formular da mesiras, discurs final e sesidas da quartal

Realisaziun e controlling da las mesiras

Dus onns ha la scola temp per realisar las mesiras. La realisaziun e l'efficacità da las mesiras or da vista dals participants vegnan controlladas da l'inspecturat en il rom dal controlling chantunal standardisà. Suentar avair examinà las mesiras scriva l'inspecturat in rapport curt. Oravant tut vai là per las duas dumondas: Tge niz ha la realisaziun da las mesiras purtà a nossa scola? E co ha la direcziun da scola organisà la realisaziun da las mesiras? Cun responder a questas dumondas intervegna la scola co ch'ella è sa sviluppada e co che la direcziun ha dirigi quest process.

La surveglianza da scola basada sin evaluaziun ademplescha impurtantas funcziuns per il management da qualitàd a l'intern da las scolas. Ella fa part d'in concept cumplexiv per

sustegnair e promover il svilup da la qualitàd en las scolas. Ella cumplettescha il management da qualitàd intern.

Tenor las quatter dimensiun d'efficacitàd descrittas al cumenzament stattan tar ils secturs da qualitàd cultura/clima da scola ed instruir/emprender per il ciclus d'evaluaziun 2015-19 las suandantas dimensiuns en il center:

Orientaziun al svilup Instrument da cussegliaziun strategica ed operativa	Rendaquint Instrument da surveglianza e controlla resp. controlla da qualitàd
Acquist da savida Instrument per tschiffar il stadi actual e per concretisar l'agen profil	Realisaziun da las normas Instrument per pretender normas e spetgas valaivlas

Proceder tar deficits gravants da la qualitàd d'instrucziun

Vegnan deficits da qualitàd u deficits gravants constatads tar las singulas personas d'instrucziun durant las visitas da scola da l'inspecturat vegnan las mesiras necessarias tschiffadas per elavurar ed eliminar quests deficits resp. quest manco.

- Deficits da qualitàd: Cuntravenziuns vers l'obligaziun da sa dar fadia
- Deficits gravants: Cuntravenziuns gravantas vers l'obligaziun da sa dar fadia e vers l'obligaziuns d'ademplir ses duairs

Il team districtual discuta cun la persona d'instrucziun per tutgada ils deficits observads ed annunzia in'ulteriura visita. La direcziun da scola vegn infurmada da la visita supplementara. Sa reveleschan ils levs deficits da qualitàd sco ina constataziun unica che na sa conferma betg, vegn la procedura terminada. Vegnan ils deficits da qualitàd confirmads a chaschun da la visita supplementara, vegnan il cussegl da scola e la direcziun da scola infurmads. En cunvegrientscha cun la direcziun da scola decida il cussegl da scola sche vegn applitgada la procedura da standard per deficits da qualitàd/deficits. La scola è responsabla per la procedura en il rom da la direcziun dal personal. L'inspecturat da scola maina la procedura da standard.

Per la validaziun dals deficits da qualitàd e deficits gravants sa tegna l'inspecturat da scola vi da las suandantas reglas ed enconuschentschas:

- Reglas professunalas MCH (LCH)
- Enconuschentschas da l'observaziun e dal giudicament da las visitas a chaschun da la «validaziun e promoziun da scola»
- Enconuschentschas da la validaziun da las scolaras e dals scolars
- Enconuschentschas da la lavur da surveglianza

Accent: «Analisa da l'organisaziun tenor Reis»

Tenor art. 91 da la lescha da scola e art. 72 da l'ordinaziun da scola dal chantun Grischun tutga la cussegliaziun da direcziuns ed autoritads da scola tar las incumbensas da l'inspecturat. Il focus «analisa da l'organisaziun tenor Reis» sa drizza a la direcziun da scola operativa ed è ina part da la purschida da cussegliaziun en in rom da la «validaziun e promoziun da scola 2015-19». Ella ha la finamira da sustegnair la direcziun operativa d'ina scola en lur funcziun directiva. I sa tratta d'ina metoda da dialog nua che l'atgna scola vegn reflectada pass per pass cun agid d'ina visualisaziun areguard estructuras ed influenzas ambientalas. Cun la «analisa da l'organisaziun tenor Reis» duain connexs vegnir fatgs visibels ed enconuschentschas vegnir deducidas. Quest punct da cussegliaziun central sa drizza a las direcziuns da scola renconuschidas dal chantun. En scolas senza direcziun vegn la metoda exequida cun il presidi dal cussegl da scola. La persona directiva participante na sto betg sa preparar en spezial per la «analisa da l'organisaziun tenor Reis». Ella contribuescha a la procedura cun sia savida dal sistem.

La persona da l'inspecturat responsabla per la scola maina tras la metoda da la «analisa da l'organisaziun tenor Reis» e procura cun la savida fundada da la cussegliaziun da l'organisaziun per ina approfondaziun adequata als adresses. Per regla ha quest focus lieu en in setting 1:1 e cuzza duas fin trais uras. La visualisaziun che sa furma durant la lavur appartegna a las personas directivas participantas e stat a disposiziun per ulteriura lavur directiva. Sche cuntravenziuns vers l'obligaziun d'ademplir ses duairs (MCH 1999) vegnan nanavant, vegn il proceder discutà cun las personas directivas participantas e las responsabladads vegnan scleridas.

La suandanta dimensiun da l'effect è centrala en e la domeina da l'analisa da l'organisaziun:

Orientaziun al svilup Instrument da cussegliaziun strategica ed operativa	Rendaquint Instrument da surveglianza e controlla resp. controlla da qualitàd
Acquist da savida Instrument per tschiffar il stadi actual e per concretisar l'agen profil	Realisaziun da las normas Instrument per pretender normas e spetgas valaivlas

Accent: Procedura da prolungaziun da las ulteriuras structuras dal di

Las ulteriuras structuras dal di sustegnan ils responsabels per l'educaziun en lur incumbensa da tgirar ed educar. Ellas promovon l'egualitad da las schanzas d'uffants da differenta derivanza sociala e culturala. Las puschidas d'assistenza pussibiliteschan als uffants da s'occupar cun sasezs e cun auters uffants.

Cun l'introducziun da la nova lescha da scola l'onni da scola 2013-14 èn ils portaders da la scola s'obligads d'organisar e per part era financiar structuras dal di tenor basegns. La basa legala per las structuras dal di èn da consultar en la lescha da scola (art. 27; 86; 91), en l'ordinaziun da scola (art. 72), en l'ordinaziun davart las structuras dal di (art. 11), en las directivas davart il rendaquint per las puschidas d'assistenza da las ulteriuras structuras dal di sco era en la lescha davart la promoziun da la tgira d'uffants complementara a la famiglia. L'inspecturat ha l'incumbensa d'examinar periodicamain

la realisaziun da las ulteriuras structuras dal di (directivas per l'inspecturat da scola art. 4). Questa procedura da prolungaziun demussa sche las prescripziuns legalas e la qualitat vegnan resguardadas per las puschidas d'assistenza existents. È quai il cas vegn la permissiun prolungada maximalmain per quatter onns.

Pretensiuns da qualitat per las structuras dal di da las scolas popularas dal chantun Grischun

Analog a la «qualitad da scola en survista» ha l'inspecturat elavurà per il champ da las structuras dal di in rom d'orientaziun. Quel sa preschenta suandantamain:

1. Orientaziun pedagoga

Las structuras dal di s'orienteschan a valurs cuminaivlas, a principis fixads ed a reglas transparentas. Sper il bainstar vegn era dà gronda atenziun ad ina convivenza reglada ed ad ina toleranza vivida.

2. Organisaziun / Infrastructura

L'organisaziun dal manaschi garantescha in proceder speditiv ed effizient. L'infrastructura existenta (grondezza da la stanza, mobigliar, segirezza) sa drizza als differents basegns (puschidas, activitads) e pussibilitescha in segiurn segir ed adattà a la vegliadetgna.

3. Direcziun e responsabladads

Incumbensas, cumpetenzas e responsabladads èn regladas e vegnan communitgadas a moda transparenta. A l'organisaziun effizienta, al plan da lavur ed a la direcziun dal personal vegn dà speziala atenziun. Feedbacks vegnan rimnads periodicamain.

4. Puschidas

Las puschidas d'assistenza e da la maisa da mezdi sa distinguan cun ina atmosfera empernaivla ed in bun clima social. Tut ils participants ageschan onest e cun respect. La cultura da maisa e da magliar vegn tgirada a moda conscienta. Il nutriment è sanadaivel ed equilibrà. Ils uffants duain sa participar a las lavurs en cuschina ed en il tegnairchasa a moda raschunaivla.

5. Comunicaziun e collavuraziun

Entaifer il team d'assistenza è in barat regular instituziunaris. La comunicaziun entaifer il team è averta, bainvulenta e plain respect. Ils responsabels lavuran bain in cun l'auter e sa discurren regularmain davart dumondas organisatoricas e pedagogicas.

La comunicaziun cun ils geniturs è reglada, vegn tgirada conscientamain e lur dumondas e giavischs vegnan prendids serius. La collavuraziun cun partenaris externs sco p.ex. ustarias, chasas d'attempads, cussegladers da nutriment etc. vegn recepida sco resursa per ademplir l'incumbensa.

6. Realisaziun tenor ordinaziun e directivas

La realisaziun correspunda a las directivas legalas (lescha da scola/ordinaziun davart las structuras dal di/directivas).

Procedura per la prolungaziun da la permissiun da las ulteriuras structuras dal di

L'inspecturat districtual exequescha la procedura per la prolungaziun en in setting comunicativ cun ils portaders da scola. La procedura exacta vegn communitgada ad uras da l'inspecturat da scola districtual. Sche las prescripziuns legalas vegnan resguardadas, vegn la permissiun da mana-

schi prolungada mintgamai per quatter onns cun ina disposiziun da l'uffizi. Disposiziuns cun resalvas basegnan ina ulteriura controlla da las mancanzas contestadas entras l'inspecturat districtual entaifer in temp fixà. En la domena da las structuras dal di èn las suandantas dimensiuns centralas:

Orientaziun al svilup

Instrument da cussegliazion strategica ed operativa

Rendaquint

Instrument da surveglianza e controlla resp. controlla da qualitat

Acquist da savida

Instrument per tschiffar il stadi actual e per concretisar l'agen profil

Realisaziun da las normas

Instrument per pretender normas e spetgas valaivlas

Accent: **Examinaziun** da las premisas per conceder **contribuziuns** a las direcziuns da scola

Cun examinar las premissas per conceder contribuziuns a las direcziuns da scola duai vegnir erui sche las «directivas per contribuziuns a las direcziuns da scola» vegnan respectadas e co che la realisaziun concreta succeda en il champ da la pedagogia, dal persunal e da l'organisaziun/administraziun.

La basa legala per questa examinaziun è l'ordinaziun da scola (art. 15, 16, 17, 64), las directivas davart las contribuziuns a las direcziuns da scola e las directivas da l'inspecturat da scola (art. 4). Mintga purtader da scola cun ina direcziun da scola lubida posseda ina disposiziun da l'uffizi correspundenta. En l'urden da scola local ed en il carnet da duairs resp. en il diagram da funcziuns da la direcziun da scola locala èn ulteriurs reglaments visibels.

Procedura per examinar la premissa per contribuziuns a las direcziuns da scola

L'inspecturat districtual examinescha cun la direcziun da scola ed il cussegl da scola las premissas per las contribuziuns a las direcziuns da scola.

Per pudair analizar ils documents metta la direcziun da scola a disposiziun a l'inspecturat ils documents necessaris (urden da scola, carnet da duairs, documents, concepts etc.). L'inspecturat da scola examinescha, schebain las prescripzi-

uns chantunales vegnan resguardadas.

La discussiun davart la realisaziun e la concepziun en las domenas da la pedagogia, dal persunal e da l'organisaziun/administraziun s'orientescha al svilup e vegn manada en in emprim pass cun la direcziun da scola. Dumondas da la confurmitad da reglas vegnan era scleridas entaifer questa discussiun. En in segund pass vegnan discutads ils puncts centrals da la discussiun da l'inspecturat da scola cun la direcziun da scola ensemen cun il cussegl da scola. La direcziun da scola è era preschenta. A la fin dat l'inspecturat districtual in giudicament cumplessiv a bucca. Quel furma la basa per la nova disposiziun.

L'examinaziun da las premissas per conceder contribuziuns ha per regla lieu mintga quatter onns. Ils districts decidan davart la successiun da l'examinaziun da las direcziuns da scola. Decisiv è la data da la permissiun actuala.

En la domena da la permissiun per las premissas da contribuziuns a las direcziuns da scola èn suandantas dimensiuns da l'effect centralas:

Orientaziun al svilup Instrument da cussegliaziun strategica ed operativa	Rendaquint Instrument da surveglianza e controlla resp. controlla da qualidad
Acquist da savida Instrument per tschiffar il stadi actual e per concretisar l'agen profil	Realisaziun da las normas Instrument per pretender normas e spetgas valaivlas

Svilups actuals en Svizra

Plan d'instrucziun 21

En il rom dal project Plan d'instrucziun 21 ha la Conferenza dals directurs da l'educaziun da la Svizra tudestga (CDEP-T) elavurà (da 2010-14) il Plan d'instrucziun 21. Cun quest emprim plan d'instrucziun cuminaivel per la scola populara adempleschan ils 21 chantuns germanofons e plurilingus l'art. 62 da la Constituziun federala che pretenda d'armonisar las finamiras da furmaziun per la scola. L'atun 2014 ha la Conferenza dals directurs da l'educaziun da la Svizra tudestga relaschà la proposiziun per il Plan d'instrucziun 21. Ussa decida mintga chantun davart l'introducziun dals plans d'instrucziun chantunals sin basa dal Plan d'instrucziun 21. Dal Plan d'instrucziun 21 datti ina proposiziun communabla sco era versiuns chantunales. En il chantun Grischun è l'introducziun dal Plan d'instrucziun planisada per l'onn da scola 2018/19.

Il Plan d'instrucziun 21 ch'è orientà a las cumpetenzas integrescha aspects centrals d'ina chapientscha moderna da furmaziun e d'emprender. Tenor quai munta furmaziun da scola – spezialmain durant la scola publica – acquistar cun-continuadamain savida e capaciad cun agid da la persona d'instrucziun e cun meds d'instrucziun. Cun descriver las finamiras d'emprender en furma da cumpetenzas vegnan cuntegn culturalis liads a las capacitads ed abilitads interdisciplinaras e dal rom; savida ed abilitad sco era cumpetenzas persunalas, socialas e metodicas vegna colliadas. En il Plan d'instrucziun 21 vegn il focus mess pli ferm sin ils process d'acquistar, d'emprender e da schliar problems da las scholaras e dals scolars. Quels process èn necessaris per acquistar cumpetenzas.

Standards da furmaziun ed il monitoring svizzer da la furmaziun

Ils davos onns è la noziun «standards da furmaziun» vegnida messa en il focus internaziunal per chapir las finamiras d'emprender e da la furmaziun. Standards da furmaziun èn vegnids realisads en Svizra per ils roms tudestg, linguas estras, matematica e la scienza natirala. Els concretiseschan l'incumbensa da furmaziun e descrivan tenor il Plan d'instrucziun 21 las cumpetenzas da basa che duain vegnir cuntanschidas per la fin da mintga ciclus sche pussaivel da tut las scholaras e da tut ils scolars. Ils standards da furmaziun duain garantir qualidad en la furmaziun.

Sco lingia d'orientaziun per cuntanscher las finamiras en scola descrivan els finamiras centralas da l'instruir e l'emprender en l'instrucziun. Sch'ils resultats d'emprender supponids vegnan era cuntanschids da las scholaras e dals scolars, definescha per l'ina l'atgna posiziun – saja quai per las scholaras e per ils scolars sco era per las personas d'instrucziun. Per l'autra èsi da grond interess d'examinar e cuntanscher ils standards da furmaziun en il rom dal monitoring svizzer da la furmaziun per uschia pudair sviluppar enavant ils systems da furmaziun chantunals.

Examinaziun da las cumpetenzas da basa

2016 e 2017 vegnan realisads en scolas svizras per l'emprima giada tests davart las finamiras naziunalas da la furmaziun. L'evaluaziun vegn fatga en furma da provas da controlla che duain mussar con bain che las finamiras naziunalas da la furmaziun en la matematica (a la fin da la scola populara) ed en linguas (a la fin dal stgalim primar) vegnan cuntanschidas e quant enavant ch'ins po gia discurre d'ina armonisaziun da las finamiras. En tut ils chantuns vegnan a prender part als tests gruppas represchentativas da scolars. Uschia po era vegnir tratg conclusiuns davart las prestaziuns dals systems da scola chantunals. Ils resultats n'èn betg utilisabels per valitar ni singulas scolas ni scholaras e scolars ni personas d'instrucziun.

Tests da cumparegliaziun sin nivel da classa (p.ex. Klassencockpit) e mesiraziuns individualas da prestaziun (p.ex. Stellwerk) ch'èn vegnids concepids per definir l'atgna posiziun per scholaras e scolars sco era per personas d'instrucziun vegnan realisads en blers chantuns. En il chantun Grischun vegnan quest tests da cumparegliaziun fatgs sin basa voluntaria.

La finamira da questa retschertga formativa da las prestaziuns è tranter auter da dar in feedback a la persona d'instrucziun che ha en mira da megliar l'atgna instrucziun. Dar resun davart las datas da prestaziun na fa betg s'occupar avunda las personas d'instrucziun cun lur instrucziun. Il giudicament da las prestaziuns da scholaras e scolars succeda en Svizra anc memia independentamain dad autras furmas da l'evaluaziun externa ed interna ed enfin uss senza relaziun tar ils standards da furmaziun.

Garanzia e svilup da la qualitat da l'inspecturat da scola

L'inspecturat sa professionalisescha tras furmazions supplementaras sco era grazia a la collavuraziun cun spezialists da las domenas furmazion ed evaluaziun. Cun furmazions supplementaras intenziunadas cun personalitads da renum en la retschertga da scola (A. e T. Helmke, N. Landwehr etc.), en l'analisa organisatorica (C. Reis, H. Wottawa, F. Frei) ed en la retschertga da conflicts (F. Glasl) è il team da l'inspecturat sa qualifitgà d'ademplier l'incumbensa legala (evaluaziun, cussegliaziun e surveglianza da las scolas popularas). Il svilup cuntinuand da las basas professiunalas examinescha l'inspecturat en ses agir pratic (exequir evaluaziuns da pilot, barat professiunal cun posts spezialisads dad auters chantuns, collavuraziun cun gremis interchantunals) e cun ina reflexiun cuminaivla. Latiers tutga era la strategia da personal da l'inspecturat che prenda en mira ch'ils districts han teams maschadads. Las inspecturas ed ils inspecturs èn francads en la regiun, els discurren las linguas chantunals e disponan da differentas spezialisaziuns professiunalas. Il chantun Grischun è commember da la cumissiun «cuminanza da lavur evaluaziun externa da la scola » (tud.: ARGEV) da la Conferenza dals directurs da l'educaziun da la Svizra tudestga (CDEP-T). La conferenza professiunala sustegna la collavuraziun dals chantuns e serva al svilup da savida, a la professionalisaziun ed a la garanzia da qualitat da las evaluaziuns externas da la scola. Sin la pagina-web da l'ARGEV èn enumerads temas per svilupps che mussan las lavurs actualas d'ARGEV:

- Premissas per in effect productiv tranter l'evaluaziun interna ed externa da la scola
- Colliaziun tranter l'evaluaziun externa da la scola, l'evaluaziun da l'instrucziun e la mesiraziun da la prestaziun
- Standards per la qualitat da scola e da l'instrucziun
- Evaluaziun externa da la scola en relaziun cun autras funcziuns e rollas dal sistem da scola: surveglianza, direcziun, management da scola, intervenziun da crisas, cussegliaziun/support, direcziun dal sistem, monitoring da la furmazion

En vista a la repassada da la «valitaziun e promoziun da scola» è l'inspecturat sa fatschentà intensivamain cun las enconuschentschas actualas da la retschertga da scola e cun il management da furmazion. Era las experientschas persunalas cun las scolas en il chantun Grischun tutgan latiers. Sper il manaschi quotidian èn tut ils elements da la «valitaziun e promoziun da scola 2015-19» vegnids svilupps en

atgna reschia durant l'onni da scola 2014/15. En trenaments interns èn las proceduras vegnidas examinadas en la pratica ed il transfer da savida è uschia garanti a tut las inspecturas e tut ils inspecturs.

L'inspecturat da scola s'orientescha en ses proceder d'evaluaziun als standards da la societad svizra d'evaluaziun (SEVAL). Quella oblighescha tuts participads d'agir a moda professiunala tar las evaluaziuns. La credibilitad, la qualitat e la confidenza en las evaluaziuns duain vegnir segiradas.

L'inspecturat è ina surveglianza da scola basada sin evaluaziuns. El è ensemen cun auters organs dal departament d'educaziun responsabel per il management da qualitat da la scola populara grischuna en il senn d'ina regulaziun moderna dal sistem. La surveglianza da scola basada sin evaluaziuns sustegna e promova il svilup da la qualitat en las scolas. A medem temp è ella in instrument da controlling orientà a finamiras. L'inspecturat da scola considerescha la «valitaziun e promoziun da scola» sco contribuziun a las scolas ch'èn suttamessas ad in process cuntinuand d'emprender.

„Sco survegliaza da scola basada a l'evaluaziun è l'inspecturat da scola responsabel per il management da qualitat da la scola populara grischuna en il senn d'ina regulaziun moderna dal sistem.“

Ulteriurs documents e links impurtants

- www.av.sr.ch > Inspecturat da scola Grischun
- Rapport final «valitaziun e promoziun da scola 2011-14», Inspecturat da scola Grischun
- Broschura «valitaziun e promoziun da scola 2015-19»
- www.lernensichtbarmachen.ch
- www.lch.ch
- www.edk.ch
- www.argev.ch
- www.q2e.ch
- www.lehrplan.ch

Litteratura

- Bastian, J.; Combe A.; Langer, R. (2005): Feedback-Methoden. Erprobte Konzepte, evaluierte Erfahrungen. Weinheim Basel: Beltz.
- Berger, R.; Granzer, D.; Looss, W.; Waack, S. (2013): Warum fragt ihr nicht einfach uns? Mit Schülerfeedback lernwirksam unterrichten. Weinheim Basel: Beltz.
- Bochmann, R.; Kirchmann R. (2006): Kooperatives Lernen in der Grundschule. Zusammen arbeiten – Aktive Kinder lernen mehr. Essen: NDS Verlagsgesellschaft.
- Brägger, G.; Posse, N. (2007): Instrumente für die Qualitätsentwicklung und Evaluation in Schulen. IQES. Bern: hep.
- Brüning, L.; Saum, T. (2007): Erfolgreich unterrichten durch Kooperatives Lernen. Strategien zur Schüleraktivierung. Essen: NDS Verlagsgesellschaft.
- Eichhorn, C. (2014): Die Klassenregeln. Guter Unterricht mit Classroom-Management. Stuttgart: Klett Cotta.
- Eller, U.; Greco L.; Grimm W. (2012): Praxishandbuch Individuelles Lernen. Von der Binnendifferenzierung zu individuellen Lernwegen. Weinheim Basel: Beltz.
- Frei, F. (2014): Im Fluss. Unbehagen am Change Management. Pabst Science Publishers. 49525 Lengerich. Germany.
- Glasl, F. (2015): Selbsthilfe in Konflikten. Konzepte Übungen Praktische Methoden. Bern: Haupt.
- Hattie, J. (2014): Lernen sichtbar machen für Lehrpersonen. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.
- Hatto C. (2003): Das Klassenklima fördern. Ein Methoden-Handbuch. Berlin: Cornelsen Scriptor.
- Helmke, A. (2014): Unterrichtsqualität und Lehrerprofessionalität. Diagnose, Evaluation und Verbesserung des Unterrichts. Seelze: Klett-Kallmeyer.

- Kress, K. (2013): Binnendifferenzierung in der Grundschule – Das Praxishandbuch. Donauwörth: Auer.
- Landwehr, N.; Steiner, P. (2008): Q2E. Qualität durch Evaluation und Entwicklung. Bern: hep.
- Landwehr, N. (2015): Von Evaluationsdaten zur Unterrichtsentwicklung. In: Rolff, H.G. (Hrsg.): Handbuch der Unterrichtsentwicklung. Weinheim und Basel: Beltz.
- Lehren und Lernen: Zeitschrift für Schule und Innovation aus Baden-Württemberg. Hattie-Studie. Vorabdruck der Ausgabe 7/2013.
- Lienhard-Tuggener, P.; Joller-Graf, K.; Mettauer Szaday, B. (2011): Rezeptbuch schulische Integration – Auf dem Weg zu einer inklusiven Schule. Bern Stuttgart Wien: Haupt.
- Lohmann, G. (2013): Mit Schülern klarkommen. Professioneller Umgang mit Unterrichtsstörungen und Disziplin-konflikten. Berlin: Cornelsen Verlag Scriptor.
- Meyer, H. (2004): Was ist guter Unterricht? Berlin: Cornelsen Verlag Scriptor.
- Montada, L.; Kals E. (2007): Mediation – Ein Lehrbuch auf psychologischer Grundlage. Weinheim Basel: Beltz.
- Petersen, S.; Thomas, U. (2012): Guter Unterricht: Praxishandbuch. Buxtehude: AOL.
- Prior, M. (2009): MiniMax-Interventionen – 15 minimale Interventionen mit maximaler Wirkung. Heidelberg: Carl-Auer.
- Ruedi, J. (2011): Wie viel und welche Disziplin braucht die Schule? Möglichkeiten, Wege und Versuchungen. Bern: Huber.
- Seitz, H.; Capaul, R. (2005): Schulführung und Schulentwicklung. Bern Stuttgart Wien: Paul Haupt.
- Steiger, T.; Lippmann, E. (2009): Handbuch Angewandte Psychologie für Führungskräfte. Führungskompetenz und Führungswissen. Berlin Heidelberg New York: Springer.
- Steppacher, J. (2014): Zusammenarbeit in der integrativen Schule. Aufgaben der Schulischen Heilpädagoginnen/innen und Klassenlehrpersonen. Zürich: HfH.
- Walt, M. (2014): Individualisierung und Binnendifferenzierung – aber wie? Theoretische und praktische Anregungen zur Weiterentwicklung des Unterrichts. Zürich: HfH.
- Weber, K. (2012): Denkbilder. Mit Kindern das Lernen reflektieren. Bern: Schulverlag plus AG.
- Weinert, F. E. (Hrsg.) (1996): Psychologie des Lernens und der Instruktion. Göttingen: Hogrefe.
- Wilkening, M. (2013): Selbst- und Partneerevaluation unter Schülern. Lernwege individualisieren – Kompetenzen steigern. Weinheim Basel: Beltz.

Impressum

Editur: Uffizi per la scola populara ed il sport
Concepziun da cumposiziun: Ramun Spescha
Fotografias: Ralph Feiner
Copyright: Inspecturat da scola Grischun